

*Зінченко О. В., к.е.н., доцент,
Меделян А.О., студентка,
Київський національний університет технологій та дизайну*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Нормативною базою, яка регулює нарахування заробітної плати є: Закон України «Про оплату праці» [1], Постанова КМУ «Про затвердження обчислення Порядку середньої заробітної плати» [3] та Кодекс законів про працю [2].

Для облікових потреб Планом рахунків та Інструкцією 291 [4] передбачено рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» за відповідними субрахунками: 661 «Розрахунки за заробітною платою»; 662 «Розрахунки з депонентами»; 663 «Розрахунки за іншими виплатами».

На рахунку 66 узагальнюється інформація про розрахунки за виплатами працівникам, які належать до облікового і необлікового складу підприємства, - з оплати праці, за не одержані в установленій строк з каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами [4].

За кредитом рахунку 66 відображають нараховану працівникам підприємства основну та додаткову зарплата, премії, допомогу по тимчасовій непрацездатності, інші належні до нарахування працівникам виплати, за дебетом - виплата основної та додаткової зарплати, премій, допомоги по тимчасовій непрацездатності; вартість одержаних запасів у рахунок зарплати; утримання, відрахування, платежі за виконавчими документами, інші утримання з виплат працівникам [4].

На субрахунку 663 "Розрахунки за іншими виплатами" ведеться облік розрахунків за виплатами, що не належать до фонду оплати праці, зокрема допомога по частковому безробіттю, допомога по тимчасовій непрацездатності.

Заборгованість підприємства з виплат працівникам у разі одержання підприємством готівки для виплати через касу підприємства та неотримання її працівниками в установлений строк відображається за дебетом субрахунків 661 і 663 та кредитом субрахунку 662.

Аналітичний облік розрахунків ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань.

Підставою для нарахування зарплати є таблиць обліку робочого часу, де в залежності від умов праці, ведеться в годинах / днях.

Оплата за відпрацьований час складається з основної і додаткової зарплати та інших заохочувальних і компенсаційних виплат.

Основна зарплата нараховується виходячи з затверджених посадових окладів відповідно до норм часу/ норм виробітку продукції і розраховується шляхом множення середньоденної зарплати у відповідному місяці на кількість відпрацьованого часу. Для визначення середньоденної зарплати слід посадовий оклад працівника розділити на встановлену норму робочого часу.

Працівникам зайнятим в нічний час (з 22 години вечора до 6 години ранку) встановлюється доплата, розмір якої затверджується колективним договором та не може бути нижче ніж 20% посадового окладу за кожну годину.

Робота у понадурочний час, в святкові і неробочі дні оплачується в подвійному розмірі.

<i>розрахунок зарплати, за відпрацьований неповний місяць</i>	Працівнику встановлено посадовий оклад 3300 грн. Згідно таблицю обліку робочого часу працівниця відпрацювала 18 днів при нормі робочого часу 20 днів. Середньоденна зарплата: $3300,00 \text{ грн.} : 20 \text{ днів} = 165,00 \text{ грн.}$ Заробітна плата за місяць: $165,00 \text{ грн.} \times 18 \text{ днів} = 2970,00 \text{ грн.}$
<i>розрахунок зарплати з погодинною оплатою праці</i>	Працівниця працює з посадовим окладом 3800 грн. (з почасовою оплатою праці). При нормі робочого часу 160 годин відпрацювала 148 годин, крім того, відпрацьовано 24 години в нічний час та 16 годин в святковий. Колективним договором підприємства передбачено доплата за роботу в нічні години в розмірі 35%. Середньогодинна зарплату: $3800,00 \text{ грн.} : 160 = 23,75 \text{ грн.}$ Основна зарплата за фактично відпрацьований час: $23,75 \text{ грн.} \times 148 \text{ год.} = 3515,00 \text{ грн.}$ Доплата за роботу в святковий день: $3800,00 \text{ грн.} : 160 \text{ год.} \times 16 \text{ год.} = 380,00 \text{ грн.}$ Доплата за нічні години: $3800,00 \text{ грн.} : 160 \text{ год.} \times 24 \text{ год.} \times 35\% = 199,50 \text{ грн.}$ Заробітна плата за місяць буде дорівнювати: $3515,00 \text{ грн.} + 380,00 \text{ грн.} + 199,50 \text{ грн.} = 4094,50 \text{ грн.}$

Утримання з заробітної плати у 2017 році.

Військовий збір	Військовий збір протягом 2017 року повинен утримуватися в розмірі 1,5% від нарахованої заробітної плати за усіма видами нарахувань. Виняток становить допомога по вагітності та пологах. З неї військовий збір не утримується.
Податок на доходи фізичних осіб	В 2017 році незалежно від суми нарахованої заробітної плати застосовується єдина ставка ПДФО, розмір якої становить 18%.

Збільшення розміру мінімальної зарплати до 3200 грн. значно зменшило коло робітників, які мають право на податкову соціальну пільгу (далі – ПСП), Податковим Кодексом [5, п. 169.4.1], визначається розмір зарплати до якої застосовується ПСП, залишився без змін. ПСП застосовується до доходу, якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, чинного на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень. Тобто, впродовж, 2017 року граничний розмір доходу, що дає право на застосування ПСП становить 2240 грн.

Підпунктом 169.1.1 ПКУ [5] затверджено розмір ПСП на рівні 50% прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня поточного року. В 2017 році звичайний розмір ПСП становитиме 800,00 грн., 150 % ПСП — 1200,00 грн.; 200 % ПСП — 1600,00 грн.

На зарплату нараховується єдиний соціальний внесок (далі – ЄСВ), єдина ставка нарахування ЄСВ дорівнює 22% від нарахованого доходу. Виняток становить заробітна плата, яка нараховується працівникам-інвалідам. Для цієї категорії працюючих ставка встановлена на рівні 8,41%. Пільгами також користуються підприємства УТОГ та УТОС, де працює понад 50 % інвалідів. Для них ставка ЄСВ становить 5,3%.

База для нарахування ЄСВ складається з усіх видів зарплати, допомоги з тимчасової непрацездатності та по вагітності та пологах.

Що розмір максимальної величини бази нарахування ЄСВ дорівнює 25 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом, та станом на 01.01.2017 року дорівнює 40000,00 грн.

Розрахунок утримань та нарахувань з заробітної плати	Робітниця за місяць було нараховано заробітну плату у розмірі - 4150,00 грн. Слід утримати: Військовий податок: 4150,00 грн. x 1,5% = 62,25 грн. Податок на доходи фізичних осіб: 4150,00 грн. x 18% = 747,00 грн. Слід нарахувати ЄСВ: 4530 грн. X 22% = 913,00 грн.
Розрахунок утримань з заробітної плати з застосування м податкової соціальної пільги	Працівниця за місяць нараховано 3500 грн. Жінка має двох дітей до 18 років та подала до бухгалтерії заяву на застосування ПСП. Граничний дохід, який дає право на застосування пільги становить: 2240,00 грн. x 2 (кількість дітей) = 4480 грн., тобто жінка має право на податкову соціальну пільгу в розмірі 1600,00 грн. (800 грн. x кількість дітей). Таким чином, податок на доходи фізичних осіб становить: (3500,00 грн. – 1600,00 грн.) * 18% = 342,00 грн. Військовий збір: 3500,00 грн. x 1,5% = 52,50 грн.

Терміни виплати зарплати встановлюються колективним договором. Відповідно до Кодексу Законів про працю [2, ст. 115] зарплата в Україні має виплачуватися не рідше двох разів на місяць. Проміжок між виплатами не може перевищувати 16 днів, а остаточний розрахунок за місяць має відбутися не пізніше ніж за сім днів після його закінчення. За недотримання мінімальних гарантій в оплаті праці та за порушення термінів виплати зарплати, передбачені штрафні санкції – 10 розмірів мінімальної зарплати за кожного працівника, стосовно якого скоєно порушення.

Суттєвим питанням обліку зарплати є вдосконалення чинної моделі аналітичного обліку, оскільки його дані відіграють важливу роль, характеризуючи розміщення та склад персоналу за місцями використання, відпрацьований і невідпрацьований час, обсяг продукції, виконання норм продажів, фонд заробітної плати і його структуру. Від організації обліку оплати праці залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків з робітниками з оплати праці.

Отже, удосконалюючи облік оплати праці, підприємство має підходити до цього обґрунтовано, враховуючи доцільність, результати наукових досліджень, передовий досвід.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. № 108/95-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Кодекс Законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Постанова КМУ «Про затвердження обчислення Порядку середньої заробітної плати» від 8 лютого 1995 р. № 100. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>

4. Інструкція “Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій” від 30.11.1999, № 291: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Податковий Кодекс України від 02.12.2010, № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Зінченко О.В., к.е.н., доцент,

Шаргало Н.В., студентка,

Київський національний університет технологій та дизайну

СИНТЕТИЧНИЙ ТА АНАЛІТИЧНИЙ ОБЛІК ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ

Глобалізаційні процеси у світовій економіці та поява новітнього рівня управління економікою привели до формування нових суб’єктів права. Окрім цього відбулось розширення і вихід ринку капіталу на перший план. Ці зміни вимагають нового підходу до управління господарськими суб’єктами та потребують оновлених способів подання облікової інформації щодо формування, стану та використання зареєстрованого (пайового) та резервного капіталів з метою прийняття управлінських рішень.

Різні форми власності та організаційно–правові форми суб’єктів господарювання впливають на законодавчу базу, що супроводжується постійними змінами, внаслідок відбуваються постійні нововведення й вимоги до структури та змісту бухгалтерської інформації. В значній мірі зросла